

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 1 (122) січень 2015 р.

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ

високопреосвященнішого Михаїла, митрополита Луцького і Волинського,
боголюбивим пастирям, чесному чернецтву та всім вірним Волинської єпархії
Української Православної Церкви Київського Патріархату

Христос народився! Дорогі брати і сестри!

*«З нами Бог, розумійте, народи,
і покоряйтесь, бо з нами Бог».*

Цю величну пісню пророка Ісаї співає сьогодні Церква, урочисто святкуючи прихід на землю Сина Божого. Різдво Христове, яке ми відзначаємо, є великим торжеством усього Християнства, а краще сказати – всього людства, бо Син Божий, Творець Усесвіту, став Людиною. Своїм народженням Господь визволив нас від гріха і смерті. У цьому полягає весь зміст і неocenенне значення Його приходу, оскільки душа не вмирає, а тіло воскресне, незалежно від нашого бажання. Різдвом Христовим усім нам забезпечено вічність. Але якою саме буде для нас вічність, залежить від кожного особисто. Що ми оберемо тут, на землі, з тим і підемо у вічність.

Різдво Христове – це свято любові й миру. Що звело Всевишнього з Небес на землю? Любов! Що змусило Творця Вселенної ввійти в лono Пречистої Диви Марії й народитися як Немовля від Свого ж творіння? Любов! Що привело безсмертного Бога до ганебної смерті на хресті? Любов! Святий Іван Богослов свідчить: «Так полюбив Бог світ, що віддав і Сина

Свого Єдинородного, щоб усякий, хто вірує в Нього, не загинув, а мав життя вічне» (Ін. 3:16).

Найбільше, що в нас є, це любов, якою ми завжди перемаємо. Любов породжує багато відчуттів. Звичайно, вона базується і на вірі, й на інших чеснотах.

Згадаймо недавні події. Вийшли ми на майдани, чому? Можна назвати багато причин, але ми любимо свою землю і хочемо тут бути щасливими – та й годі. З любові ми вийшли, не з ненависті... Нічого іншого нас не спонукало. Хлопці, які на Майдані загинули, – з любові до Батьківщини, з любові до свого краю, до ближніх. Сьогодні західняки їдуть на Схід. Чому? Тому, що люблять свою землю, і вона не тільки тут, але й там, – наша спільна Батьківщина.

Ми скорбимо. Біль нашої душі приводить нас до одного – згадати, вкотре помолитися за тих, яких немає. Стараємось відтепер говорити правду найперше самому собі, щоби не повторилось подібного: ні Голодомору, ні Майдану, ні іншої людинобивчої трагедії.

Незважаючи на всі сумні події в нашій державі, ми повинні молитися за ворогів, тобто за їхню напомулення. І надзвичайно важливо внутрішньо змінитися кожному з нас, бо зміни на краще

в країні можуть відбутися тільки тоді, коли в душах людей стануться такі зміни, коли гріхи корупції, розбрату відійдуть у минуле. Ми повинні стати іншими: любити свою землю, любити свій край, берегти їх і працювати для розквіту.

Через події останнього часу ми краще знаємо, хто для нас друг, а хто ворог. Але ворог це не лише той, який зі зброєю нападає на Україну, а й той, що не любить. Перемагати ми його будемо не ненавистю, а любов'ю. Як приклад – загиблі українські воїни, які, маючи любов у серці, «душу поклали за друзів своїх».

Пам'ятаймо, що Син Божий приніс на землю мир, закон любові до ближнього, взаємного служіння одне одному, мирного співжиття. І якщо тепер немає повного зовнішнього миру серед людей, то це тому, що люди не виконують заповідей любові, правди і миру, не втілюють їх у життя, хоч і називають себе православними християнами.

Отож приєднаймо своїм співом до колядки, яка цими святковими днями лине у наших храмах і домівках: «Глянь оком щирим, о Боже-Сину, на нашу землю, на Україну, зішли їй з Неба дар превеликий, щоб Тя славили на вічні віки!»

У цей день Різдва Христового сердечно вітаю

всіх вас, дорогі браття і сестри, з великим християнським святом і Новим 2015 роком. Бажаю всім міцного здоров'я, Божого благословення і помочі у вашому повсякденному житті.

Вітаю голову Волинської обласної державної адміністрації Володимира Гунчика, голову Волинської обласної ради Валентина Вітра і весь депутатський корпус, луцького міського голову Миколу Романюка, голів районних державних адміністрацій, міських, селищних і сільських рад із різдвяними та новорічними святами і молитовно бажаю мудрості, єдності, відданого служіння своєму народові.

У це велике свято миру й любові просімо благословення Всевишнього на кращу долю для нашої матері України. Хай Син Божий, що народився у Вифлеємі, благословляє наші добрі наміри.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з усіма вами.

Христос народився! Славимо Його!

З ласки Божої
+ *Митрої*
митрополит Луцький і Волинський

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця популярна волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – 1 грн 55 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», радіопередач та інших аудіо-, відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavia.volyn.ua

ХРОНІКА

До святого лікаря

18 листопада – 3 грудня проходили богослужіння в медичних закладах обласного центру перед іконою святителя Луки Кримського. Мироточивий образ із вмонтованою часткою мощей було передано з луцької парафії Благосвітлення Пресвятої Богородиці (просп. Соборності, 8а – біля 21-ї гімназії, район РАЦСу).

Метою молитовної акції, ініціатор й організатор якої – віце-канцлер і старший капелан епархії протоієрей Олександр Безкоровайний, була духовна підтримка хворих та медиків.

Першою ікону зустрівся Волинська обласна клінічна лікарня. Реліквію передав їй митрополит Луцький і Волинський Михаїл та очолив тут акафіст святителю. Із владику молились: о. Олександр, капелан цієї установи та настоятель місцевого храму Великомученика Пантелеймона священник Назар Бабій, інші капелани медичних установ міста, медперсонал і хворі.

Далі перед цим образом возносили молитви в пологовому будинку, станції швидкої медичної допомоги, обласній дитячій, міській клінічній лікарнях, трьох поліклініках, госпіталі ветеранів, хоспісі, туб- та онкодиспансерах. Останні акафісти і молебні відбулись у Волинській психіатричній лікарні № 1 та військовому госпіталі.

За словами віце-канцлера, всі медичні установи з радістю зустріли святиню. У відправах брали участь їх капелани, інше міське духовенство, медперсонал та пацієнти.

Архієпископ Симферопольський і Кримський Лука (Войно-Ясенецький) – святий і сповідник першої половини ХХ століття, професор, хірург, автор богословських праць. Протягом усього життя лікував людей, а прийнявши сан – ще й душі. Терпів гоніння від радянської влади, був засланий до Сибіру.

У духовній консисторії

18 листопада митрополит Луцький і Волинський Михаїл зустрівся з міністром-радником, консулом Посольства Республіки Аргентина в Україні Херманом Домінгесом.

Під час спілкування в управлінні епархії владика розповів про декількох аргентинців, які навчаються у Волинській православній богословській академії (ВПБА), несуть священниче служіння як в нашій епархії, так і Латинській Америці; про аргентинців – українців за походом, які часто відвідують батьківщину предків.

Зустріч організував студент духовної школи священник Євген Маласпіна з Аргентини.

Перед цим для консула було проведено екскурсію у ВПБА та комплекс будівель кафедрального собору Святої Трійці.

28 листопада вийшла в ефір чергова передача «Що каже священник».

Тема цього випуску – алкоголізм і Церква. У студії розмовляли віце-канцлер епархії, старший капелан протоієрей Олександр Безкоровайний та фахівці-наркологи. Слово було надано й алкоголікам, які розповідали про цю хворобу.

Представник духовної консисторії повідав, що в Святому Письмі багато разів згадано про вино, його помірне вживання, яке буває навіть корисним, та непомірне, яке призводить до гриха. Тож Православна Церква повністю не виключає вживання хмільного, однак засуджує пияцтво. Найбільш помічним в «антиалкогольній боротьбі» є щире бажання самого грішника покинути цей гріх, віра у допомогу Всевишнього. Важливими є й молитви ближніх за припинення пияцтва.

Українська Церква в історії сучасної України та світу – тема випуску **19 грудня**. Гостями студії були керуючий епархією митрополит Луцький і Волинський Михаїл та керівник епархіального паломницького центру «Україна» Лариса Савчук.

Випуск став своєрідним підсумком року, що минає, з точки зору Церкви. У студії говорили про те, чому Бог попустив таку біду для країни в 2014-му, чи більше людей почало ходити до храму, які зміни спричинили Євромайдан, якою має бути Україна, її керівництво. Темою розмови було і паломництво, зокрема, як цьогорічні події вплинули на цю діяльність, яке ставлення людей за кордоном до нас, до побудови Помісної Української Православної Церкви. Не оминули і гострих питань, як-от: чому наш паломницький центр складає маршрути

— 3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

6 січня – Навечір'я Різдва Христового

Різдвяний святвечір – останній день 40-денного Пилипівського посту напередодні Різдва Христового.

Тоді православні християни згадують новозавітну розповідь про поклоніння волхвів зі сходу Богонемовляти Христу. Східні мудреці принесли Новонародженому символічні дари: золото, ладан і смірну: золото як Цареві, ладан – як Богу і смірну – як Людині на поховання.

Канон святкування Різдва остаточно сформовано в IV столітті. У сучасній богослужбовій практиці в Навечір'я у храмі читаються т. зв. Царські часи, згадуються старозавітні пророцтва і події, що мають відношення до народження Ісуса Христа.

Чин служби, що називають Царськими часами, склав Кирил Олександрійський у IV столітті. Царськими вони зветься тому, що в Константинопольській церкві на них були присутні імператори з усім двором. Царські часи здійснюються при відкритих царських вратах (головні ворота іконостасу), серед храму, перед Євангелієм, покладеним на аналої (високий столик з похилим верхом, на який кладуть ікони чи богослужбові книги).

Типікон (книга, що містить порядок і спосіб здійснення церковних служб) наказує тримати піст до кінця Вечірні.

Однак Вечірня у Святвечір поєднується з Літургією і правиться вранці, тому й православні християни постяться, доки на середину храму виноситься свічка і перед нею співається тропар Різду Христовому.

Разом з тим, існує звичай того дня не споживати їжу до появи першої вечірньої зорі, що нагадує про зірку на сході, яка сповістила про народження Ісуса Христа, але церковним уставом цієї традиції не закріплено.

На Святвечір готують кутю із зерен пшениці або ячменю, додаючи мед і горіхи. Зерно символізує воскресле життя, а мед – майбутнє блаженство.

до храмів Московського Патріархату; як громаді МП, яка відстоює патріотичні ідеї і не бажає молитися за Московського Патріарха, увійти в юрисдикцію нашої Церкви.

Високопреосвященний розповів, що зміна в серцях українців, безперечно, відбулась, адже люди розпочали «молитись не тільки вдома, а й до храму ходити; громадянську позицію висловлювати публічно, а не тільки на кухні...». Що до шляхів розвитку країни, орієнтації на певні моделі владика відповів досить лаконічно: головною є українська ідея, центр якої – українець, жити потрібно за Божими заповідями та дотримуватись чинного законодавства.

Керівник же паломницького центру пояснила, що часто маршрути проходять через храми МП, щоб прочани мали змогу поклонитися святиням у них. Ставлення до українських богомільців за кордоном дружельобне, всі вірять у возз'єднання Українського Православ'я. Священнослужителі нашої Церкви відправляють Богослужіння на місцях паломництва.

«Що каже священник» – спільний проект теле-студії епархії «Собор» (головний редактор Андрій Гнатюк) та обласної державної телерадіокомпанії. Незмінною ведучою є Світлана Павлова.

Запис передач можна переглянути на сайті нашої епархії в розділі «Відео».

І церковне краєзнавство теж

20 листопада митрополит Михаїл взяв участь в урочистій академії та відкритті 52-ї конференції «Минуле і сучасне Волині та Полісся. Розвиток краєзнавства і краєзнавчої освіти на Волині», присвяченій 25-й річниці обласної організації Національної спілки краєзнавців України. Захід проходив на історичному факультеті Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки (СНУ).

У слові до учасників високопреосвященний зазначив: «Знаючи історію свого краю, ти впевнений

Стіл подекуди вистилають сіном або соломою, що нагадує ті ясла, в які покладений був Ісус Христос.

Наші пращури намагалися Різдвяний святвечір ознаменувати справами християнської благодійності.

18 січня – Навечір'я Богоявлення

З празником Богоявлення (Водохрещення) тісно пов'язане велике, або йорданське водосвяття.

Воно відбувається два рази на рік: у Навечір'я і в день Богоявлення.

У першому тисячолітті в практиці Східної Церкви було тільки одне йорданське водосвяття – у Навечір'я, а від XI століття проходить звичай освячення води два рази. Пояснено це тим, що в Навечір'я водосвяття вважається символом хрещення дорослих у перші часи Християнства, а водосвяття в день празника уже відбувається в пам'ять про Христове хрещення у ріці Йордані.

Від XIII сторіччя чин водосвяття стає щораз більш наближеним до сьогоденного, впродовж наступних двох віків набув сучасного вигляду. Про йорданське водосвяття на наших землях згадав Іпатський літопис під 1148 р. і називає його «Водохрищі».

Від найдавніших часів Церква вважає йорданську воду святістю, що має чудодійну силу для душі й тіла.

Часто йорданське водосвяття відбувається на ріці; якщо того дня міцний мороз та є крига, то прорубують ополонку у вигляді хреста. Деякі вірні можуть скупатися в освячених водах ріки.

У Навечір'я Богоявлення, за традицією, родини збираються за столом вечеряти, ця вечеря називається в народі «Голодна кутя» (перша, «Багата кутя» – на Святвечір 6 січня, друга, «Щедра кутя» – у Навечір'я обрізання Господнього). Родичі та знайомі відвідують одні одних у ці дні, звіщаючи радісну подію, зокрема через щедрівки та колядки.

Віталій КЛИМЧУК

в своєму майбутньому. Зберігаючи різні історичні цінності, археологічні цінності, ти бережеш працю своїх батьків, ти бережеш свою історію, знаєш, якого ти роду й імені». Після цього він вручив благословенні грамоти голові волинської організації Геннадієві Бондаренку та деканові істфаку Анатолію Швабові.

Окрім владика, на заході були присутні: канцлер епархії протоієрей Микола Цап, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін, проректор з науково-дослідницької роботи священник Ярослав Черенок.

Геннадій Бондаренко вручив отцю ректорові грамоту за важливу роль ВПБА в розвитку краєзнавства, канцлеру – подяку за особистий внесок у розвиток волинського краєзнавства. Свідцтво почесного краєзнавця отримали викладач ВПБА та СНУ професор Михайло Кучинко, голова Луцького Хрестовоздвиженського братства Андрій Бондарчук.

У Луцькому міському деканаті

21 листопада декан протоієрей Михаїл Оніщук із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла відслужив заупокійну літію по героях «Небесної сотні» перед могилою одного з них – лучанина Василя Мойсея – на Меморіальному комплексі вічної слави з нагоди Дня гідності та свободи.

Як повідомляє сайт *Volynpost.com*, о. Михаїло у своєму слові зауважив, що роботу, почату героями Майдану, ще не завершено. Наголосив і на тому, щоб пам'ятали про них не лише під час зібрань, а кожного дня. Закликав душпастир творити добро: «Ти житель цього клатлика землі під небом, значить роби ти добре – від тебе прийде добро. Загидиш клатчик землі – зруйнуєш цілу землю».

Віддати шану героям прийшли: голова

облдержадміністрації Володимир Гунчик, міський голова Микола Романюк, рідні та близькі героя, громадськість.

19 грудня викладач Волинської православної богословської академії (ВПБА) священник Станіслав Беспалов на запрошення Федерації профспілок області, територіального управління Держгірпромнагляду та з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла взяв участь у відкритті міжнародної науково-технічної конференції з охорони праці, що проходила в Навчально-методичному центрі профспілок. Душпастир відправив заупокійну літію по загиблих на виробництві та привітав учасників конференції.

Революція – зміни в душі

21 листопада митрополит Михаїл взяв участь у передачі радіо «Луцьк», присвяченій Дню гідності й свободи (ведуча Оксана Коваленко).

У півгодинному прямому ефірі владика нагадав, що масові протести 2004 і 2013 років розпочалися в день Архістратиґа Михаїла та інших безплотних сил небесних, і це знаменно, бо означає передусім потребу духовних змін і боротьби зі злом. Київський Патріархат із першого ж дня підтримував молодь, молився за мітингувальників, надавав приміщення для медичної допомоги, харчування й обігріву. Разом з тим священнослужителі постійно закликали активістів до розважливості в протестних діях. У наступні, ще тяжчі місяці УПЦ КП надає і духовну опіку, і матеріальну допомогу бійцям на Сході, облаштовує життя переселенців з Донбасу (хоч серед них є дуже різні люди).

Вельми важливо, зазначив архієрей, молитися за ворогів, тобто за їхнє напоумлення. І надзвичайно важливо змінитися внутрішньо кожному з нас. Події останнього року вже поспішили назвати красивим словом «революція». Однак революційні зміни на краще можуть відбуватися в країні тільки якщо в душах людей стануться такі зміни, якщо гріхи корупції, розбрату відійдуть у минуле.

У Ковельському районному деканаті

21 листопада, в день Архістратиґа Михаїла та інших безплотних сил небесних, християни с. Кругель відзначили престольний празник і 20-ліття свого храму. В 1994 році Божий дім у невеличкому селі, де раніше ніколи не було церкви, освятив тодішній благочинний протоієрей Дмитро Кекляк.

Божественну Літургію очолив декан протоієрей Іван Бонис. У проповіді він розповів про ієрархію ангелів, про гріхопадіння деяких з них. Подякував кругельчанам за рукотворний храм, який вони звели свого часу, та нерукотворний, адже віруючих у Святому Письмі названо «каміням живим», із якого складається храм духовний.

Твердість у вірі спонукає до натхненної праці на Господній ниві. Тож декан вручив цього дня митрополіччї благословенні грамоти настоятелям парафії священнику Михайлові Хімчаку, колишньому старості Сергієві Долоньку, а також деканальну грамоту – настоятелю та всій громаді.

Насамкінець священники звершили заупокійну літію на могилі фундатора храму та першого старости Трифона Блащука.

У Володимирських деканатах

21 листопада, у першу річницю Євромайдану, у Володимирі-Волинському духовенство міського і районного деканатів взяло участь у відкритті пам'ятних дощок загиблим у Вітчизняній війні 2014 року та героям «Небесної сотні».

Спершу священники в соборі Різдва Христового відслужили панахиду по убієнних. Потому хресний хід рушив на центральну площу до тимчасової пам'ятної дошки полеглим на Донбасі. Тут разом із представниками інших конфесій та громадськістю панотці молилися по загиблих. У душпастирському слові міський благочинний протоієрей Юрій Пилипець наголосив на потребі дальшого згуртування нашого народу в усіх сферах.

Відтак усі перейшли на вулицю «Небесної сотні». Тут о. Юрій освятив меморіальну дошку героям Майдану.

У заходах взяла участь заступник голови

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2

міської ради Микола Веремчук, заступник райдержадміністрації Володимир Собіпан.

24 листопада у володимир-волинському соборі Різдва Христового відбувся молебень з нагоди від'їзду прикордонної оперативно-бойової спецкомендатури «Луцьк» у зону АТО. Службу очолював помічник районного декана протоієрей Микола Гінайло, який благословив військових у добру путь.

Благодійний фонд «Матері Божої неустанної помочі», який очолює о. Микола, та Володимирський районний деканат придбали воякам теплі речі на суму більше 10 тисяч гривень.

Протоієрей Микола Гінайло і Віталій Іванів із Володимирського районного деканату відвезли у розташування наших військ поблизу Горлівки черговий вантаж – близько двох тонн харчів і теплої одягу на суму понад 20 тисяч гривень.

Продукти зібрали вірні парафії: Апостола і євангеліста Йоана Богослова в с. Зоря (Пувів), Великомученика Димитрія Солунського в с. Билин та Покрови Пресвятої Богородиці в с. П'ятині. Долучились до патріотичної справи й діти Зорянської школи: восени зібрали яблука в сільському саду, продали їх, а виторговані 2300 гривень віддали на пожертву. (До речі, основи християнської етики в цій школі викладає о. Віталій). Ще 18 тисяч гривень пожертвував Благодійний фонд «Матері Божої неустанної помочі». За них придбали зимовий одяг. Чимало старань до цієї поїздки доклали підприємець Володимир Карпюк із с. Ворчин, ветеран АТО Віктор Туровчук та голова місцевого сільгоспспідприємства «Прогрес» Анатолій Вітрук.

Прибувши на місце, панотці відслужили за здоровий молебень і окропили бійців освяченою водою. Участь у молебні взяли і православні – як Київського Патріархату, так і Московського, і греко- та римокатолики, і протестанти.

Воїни щиро дякували священикам, сільським і церковним громадам. Особливо зворушив їх вчинок дітей.

4 грудня в Устилузі відбулося поховання учасника АТО Миколи Ларіна, 1975 року народження, одинадцятого загиблого з Володимирського районного деканату. Залишилися сиротами син і дочка.

Чин похорону очолював настоятель парафії Вознесіння Господнього священик Юрій Здебський, взяли участь інші місцеві душпастирі. У церкву прийшли й представники Московського Патріархату.

До богослужіння долучилося дуже багато устилузців, у тому числі міський голова Віктор Поліщук.

17 грудня настоятель каплиці Великомученика і цілителя Пантелеймона у Володимир-Волинському медичному коледжі священик Юрій Кривіцький відслужив молебень та поблагословив українських воїнів військ протиповітряної оборони знову вирушати на Схід країни після ротації та відпочинку вдома.

19 грудня настоятель каплиці Вифлеємських немовлят-мучеників у Володимирі протоієрей Микола Гінайло та настоятель устилузької парафії Вознесіння Господнього протоієрей Юрій Здебський взяли участь у щорічній урочистій передачі вифлеємського вогню на міжнародному автопереході «Устилуг – Зосин».

Подякувавши членам скаутської організації «Пласт», задіяним у цій справі, о. Микола привітав присутніх зі святами. Побажання ж було у всіх спільне – мир в Україні. Після цього вогонь поширять усією країною.

В акції взяли участь представники й інших конфесій.

21 грудня міський декан протоієрей Юрій Пилипчук із благословіння митрополита Михаїла освятив пам'ятну дошку героям «Небесної сотні» на території собору Різдва Христового. Дошку виготовлено зусиллями духовенства благочиння. На алеї перед храмом вона знаходиться тимчасово: у місті планується зведення меморіального комплексу на честь тих, хто поклав життя за Україну, і дошку буде перенесено туди.

ПІЗНАЄМО БІБЛІЮ

ПОЧАТОК ПАСТУШОГО І РЕМІСНИЧОГО ЖИТТЯ

«Ада народила Іавала: він був батьком тих, хто живе в наметах з отарами. Ім'я брата його Іувал: він був батьком всіх, хто грає на гусях і сопілаках. Цилла також народила Тувалкаїна [Фовела], що був ковачем усякого зняряддя з міді і заліза. І сестра Тувалкаїна Ноєма. І сказав Ламех дружинам своїм: Ада і Цилла! Послухайте голосу мого, дружини Ламехові! Слухайте слова мої: я убив чоловіка на виразку собі й отрока на рану собі; якщо за Каїна відомститься всемеро, то за Ламеха в сімдесят разів усмеро» (Бут. 4: 20–24).

«Ада народила Іавала: він був батьком тих, хто живе в наметах з отарами. Ім'я брата його Іувал: він був батьком всіх, хто грає на гусях і сопілаках. Цилла також народила Тувалкаїна [Фовела], що був ковачем усякого зняряддя з міді і заліза.

Три перших імені цього розділу витлумачено в самому тексті, що значно полегшує виявлення їхнього значення. Так, перший син Ади Іавал означає «кочівник; провідний стада», і в Біблії він називається «батьком тих, хто живе в наметах з отарами», тобто родоначальником, чи влаштовувачем пастушо-кочового способу життя. Ім'я другого сина Ади – Іувал, що походить від слова *jobel* (ювілей) – протяжний музичний звук, що видається спеціальною трубою, – вказує на нього як на винахідника «струнних і духових» інструментів, про що прямо говориться в біблійному тексті. Нарешті, третій син Ламеха, народжений вже від іншої дружини, мав ім'я Тувалкаїн (по-грецьки – Фовел). Біблія не пояснює нам значення імені цього патріарха, але воно прекрасно визначає його роль як винахідника різного роду мідних і залізних знярядь, потрібних для землеробства, скотарства, полювання, війни та музики.

Коротка замітка буттеписьменника про все це служить попутною вказівкою на вельми важливий культурно-історичний момент – перехід з кам'яного віку в залізний. При цьому привертає особливу увагу і цікава подробиця: Біблія, у повній згоді з наукою – історією культури, – обробку міді ставить раніше за вироблення заліза.

«І сказав Ламех дружинам своїм: Ада і Цилла! Послухайте голосу мого, дружини Ламехові! Слухайте слова мої: я убив чоловіка на виразку собі й отрока на рану собі; якщо за

Каїна відомститься всемеро, то за Ламеха в сімдесят разів усмеро».

Ці два біблійних вірша, відомі під ім'ям «пісні Ламеха», – найдавніша пам'ятка семітичної поезії. У ньому ми вперше зустрічаємося з характерною її ознакою – т.зв. паралелізмом: у наступному рядку на інший лад повторюється думка попереднього рядка. «Послухайте голосу мого ... слухайте слова мої» – ось типовий для єврейської поезії приклад паралелізму. «Я убив чоловіка на виразку собі й отрока на рану собі...».

Набагато важче стоїть питання про те, в якому сенсі розуміти промову Ламеха перед дружинами про якийсь скоєне ним убивство. Чи говориться все це тільки в питальній формі, тобто – «Хіба я убив чоловіка і юнака?», чи як вже про факт подвійного вбивства, чи лише

імовірній: «Уб'ю кожного, хто стане на моїй дорозі, – чи буде то зрілий муж, чи юний отрок»? Більшість сучасних екзегетів схиляються на бік останнього, знаходячи, що тут минулий час дієслово «убив» ужито замість майбутнього. Захоплений кривавим винаходом свого сина Тувалкаїна, Ламех підходить до своїх дружин і, потрясаючи грізною зброєю, гордовито хвалиться перед ними цією новою «культурною перемогою», що створює йому положення деспота: «Я уб'ю кожного – чи буде то поважний, зрілий чоловік, чи легковажний отрок, якщо він наважиться завдати мені хоча б найменшої образи. І якщо Бог за смерть Каїна обіцяє віддати всемеро, то я, озброєний грізним винаходом свого сина, зумію в сімдесят разів краще постояти за себе сам!»

Священик Андрій ХРОМЯК,
кандидат богословських наук, викладач
Волинської православної богословської академії

Не розумієте деяких місць у Святому Письмі? Бажаєте ґрунтовних пояснень окремих цитат із Біблії? Звертайтеся до редакції: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1; (0332) 72-21-82; hazeta.vyev@gmail.com

У Братстві

21 листопада молодіжне братство «Мирт», створене при чоловічому монастирі Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин на Ківереччині, провело захід «Боже великий, єдиний» у найстарішому в Луцьку храмі Йоана Богослова (XII ст.) в замку Любарта.

Братчики й сестриці представили літературно-музичну композицію на релігійно-патріотичну тематику. Потім усі молилися по загиблих на Майдані та під час воєнних дій на Донбасі, виклали свічками й лампадками Герб України. Молодіжний театр-студія «Гармидер» (режисер Руслана Порицька) представив інсценізацію новели «Крижем» Віктора Гребенюка зі збірки «Тетрамерон».

Насельник жидичинської обителі ієромонах Никодим (Мартинов) завершив захід закликом до невтомної молитви за мир і єдність України та вчинків, які сприяють цій меті.

Дійство демонстрував у прямому ефірі телеканал «Громадське. Волинь».

Революція зміни

21 листопада, пізно ввечері, митрополит Луцький і Волинський Михаїл на Театральному майдані обласного центру відслужив заупокійну літію по загиблих героях «Небесної сотні» та воїнах в АТО. Також владику освятив пам'ятну дошку з фотографіями загиблих.

Згадати і вшанувати їх молитвою прийшли: голова облдержадміністрації Володимир Гунчик, міський голова Микола Романюк, студенти Волинської православної богословської академії, інші небайдужі лучани.

Біль приводить нас

У епархії відбулись поминальні богослужіння та заходи з нагоди чергової річниці пам'яті жертв голодоморів.

22 листопада в обласному центрі проведено традиційний хресний хід від кафедрального собору Святої Трійці до Замкового майдану. Тут, біля монумента жертвам політичних репресій, відбулися заупокійну літію. Богослужіння очолював митрополит Луцький і Волинський Михаїл. З ним молились: канцлер епархії протоієрей Микола Цап, ректор ВПБА протоієрей Володимир Вакин, декан Луцької протоієрей Михаїло Оніщенко, інше місцеве духовенство, викладачі та студенти Богословської академії, представники інших конфесій, голова облдержадміністрації Володимир Гунчик, голова облради Валентин Вітер, міський голова Микола Романюк, представники військових формувань, навчальних закладів, небайдужа громадськість.

У слові архіпастир зазначив: «Ми скорбимо. Біль нашої душі приводить нас до одного – згадати, помолитись за тих, яких немає». При цьому він закликав відтепер говорити правду найперше самому собі, «щоб не повторилося подібного – ні Голодомору, ні Майдану, ні іншої людинолюбивчої трагедії».

Братам від волинян

23 листопада епархію відвідав єпископ Луганський і Старобільський Афанасій. На запрошення митрополита Луцького і Волинського Михаїла він долучився до відправи Божественної Літургії в кафедральному соборі Святої Трійці.

Владика Афанасій розповів, що приїхав на Волинь, аби подякувати віруючим за допомогу українцям на Донбасі. «В їхніх серцях жевріє любов до своєї землі, своєї Батьківщини – не тому, що вони патріоти, а тому, що ви патріоти. Їхні серця зігріває ваша любов до них», – розповів луганський архієрей.

З благословіння митрополита Михаїла для капеланського служіння Луганської епархії зібрано ікони, хрестики, церковне начиння, щоб священники мали більше можливостей послужити духовно для українських військовиків.

У Горохівському деканаті

У райцентрі створили волонтерський осередок. До ради волонтерів увійшов декан і настоятель парафії Вознесіння Господнього протоієрей Андрій Сидор.

Добровольче об'єднання заснували, щоб організовано і швидко передавати на Донбас зібрану матеріальну допомогу. У єдиний такий центр Горохівщини, який міститься в магазині «Міраж», що по вул. Луцькій, 22, біля автостанції (власник Ірина Бердинська), звозять із сіл усе необхідне воїнам української армії.

24 листопада відправлено черговий вантаж на Схід країни. Душпастир благословив у щасливу дорогу тих, хто погодився відвезти у зону АТО зібрані у волонтерському центрі харчі та речі.

22 грудня митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолював Божественну Літургію в храмі Зачаття праведною Анною Пресвятої Богородиці с. Підбереззя з нагоди престольного свята.

У проповіді високопреосвященний зауважив, що цього дня православні вшановують не просто подію зачаття Діви Марії – «Ми вшановуємо сьогодні родовід та саме значення появи життя». Розповів про храм Божий, де людина пізнає духовні цінності, прославляючи Творця. Торкнувся і проблеми сенсу буття людини з точки зору християнського віровчення. Архіпастир розтлумачив і факт наявності різних релігій та важливість належати до Православ'я («Правильно славимо Бога, як заповідав Ісус Христос, проповідували апостоли і вчили отці Церкви»).

На завершення Відправи митрополит вручив декільком активним мирянам благословенні грамоти.

Із владику служили: декан протоієрей Андрій Сидор, настоятель парафії протоієрей Василь Ревага та інше місцеве духовенство.

Історія храму, пам'ятки архітектури, сягає XVII століття. Перша датована згадка – 1644 рік, коли завершили будівництво. До Київського Патріархату громада належить із 1995 року.

Вшанували новопрославленого

У Луцьку відправлено Божественну Літургію і проведено захід з нагоди дня пам'яті мученика Данила Братковського, страстотерпця волинського. Минулого року цього поборника Православ'я причислив до лику святих Помісний Собор нашої Церкви.

25 листопада в Музеї історії Луцького братства пройшов вечір-реквієм «Смертю смерть поправ». Життя волинського мученика Данила Братковського, влаштований працівниками закладу. Завідувач Олена Бірюліна розповідала про життя і творчість угодника. Студенти інституту філології та журналістики Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки підготували драматичний етюд «Мить, по частинах розглянута». Насамкінець учасники дійства відвідали крипту (церковне підземелля), де поховано мученика.

26 листопада, у день страти Данила Братковського (1702 р.), відбулася Літургія в храмі Воздвиження хреста Господнього обласного центру. Її з благословення митрополита Луцького і Волинського Михаїла очолював єпископ Володимир-Волинський Матфей. З вікарієм правили: канцлер епархії протоієрей Микола Цап, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакин, настоятель парафії протоієрей Василь Клочак, інше місцеве духовенство.

Там, де зростав духом

28 листопада митрополит Луцький і Волинський Михаїл на запрошення архієпископа Полтавського і Кременчуцького Федора взяв участь у святі преподобного Паїсія (Величковського).

Продовження на с. 4

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Образ «Христос-Вседержитель». XV ст., с. Річиця Зарічянського району Рівненської області. Дерево, левкас, жовткова темпера, позолота. Реставровано у Львівському філіалі Національного науково-дослідного реставраційного центру України. Зберігається в Рівненському краєзнавчому музеї.

Річицький «Христос-Вседержитель» є шедевром іконописного мистецтва, який чудом дійшов до нас від часів, коли Османська Туреччина загрожувала всій Європі, а на Волині запекло змагалось Православ'я з наступаючим Католицизмом, відстоюючи давні візантійські засади в християнському образотворчому мистецтві.

Наша велика християнська культура розквітла в Київській Русі, а після ординської навали не зникла, а продовжила свій розвиток у Волинсько-Галицькому князівстві. На думку фахівців, український давній іконопис є довершеністю образності, рівної їй або навіть подібної не знає історія світового мистецтва. Літописні джерела розповідають про активне культурне життя Волині, яке за масштабністю не поступалося київському. Волинські князі будували міста, а в них ставили храми і щедро їх прикрашали різним дорогим начинням, у тому числі іконами, написаними на золоті. Великі храмові дари князів свідчать про те, що на наших землях були високорозвинені як ремесла, так і малярство.

Українська культура зазнала багато втрат на історичному шляху. Найдавніший волинський іконопис представляють поодинокі твори, деякі з них виявлено лише недавно, коли пошук став активним і цілеспрямованим. Відкрито Тростянецьку ікону Богородиці, написану тим самим майстром, що і Річицький Христос. Сенсацийним було представлення після реставрації Дорогобузького образу Богородиці XIII століття (зберігається у Рівненському краєзнавчому музеї).

Річицький Христос творився в елітному, високоінтелектуальному середовищі монастиря. Духовенство Волині входило до православної ойкумени, яка у XV столітті активізувала єднальні процеси перед загрозою краху Візантії, творила єдину інтернаціональну православну культуру. В ті часи в іконописі відбувалося звернення до класичних форм візантійського мистецтва, які сформувалися після іконоборчих процесів у IX–XII століттях і ввібрали молитовно-містичний досвід усієї Православної Церкви. За християнською естетикою ікона через символи, закладені в лінії і кольорах, вказує на найвищу небесну красу, подібно, як музика ховається у нотних знаках. За словами о. Йоана Мейєндорфа, візантійська культура відкрила

в людській природі щось фундаментально істинне щодо Бога. Волинський іконопис XV століття був вірний віднайденим формам, бо вони символізували акт збереження віри, і тому відзначався особливою стриманістю і внутрішньою зосередженістю.

Річицький образ Уседержителя вражає високим рівнем виконання. Лик Спасителя несе печать аскези. Риси витягнуті, погляд строгий і проникливий, за тамованістю емоцій читаються пережиті страждання. В зображенні тіла відчуття об'єму строго дозується, натомість

підкреслюється його світлоносність із допомогою білих ліній на високих місцях. Ікона має золоте тло і золотий асист (тонкі лінії на одязі), філігранно покладений на зеленавий гіматій (плащ) Христа. Ці золоті лінії підкреслюють пластику кожної складки, подекуди переходять у так звані гребінці, тобто площини. Асист символізує присутність благодаті Святого Духа. Надзвичайно майстерно виконаний рожевий хітон Ісуса. Згин тканини позначає графіка прямих ліній від чорного до світло-рожевого і білого кольорів. На правому плечі Христа золотистий клав – стрічка, яка є ознакою духовної влади. Права рука замотана в плащ до зап'ястя і пригнута до грудей. Пальці складено іменословно, тобто за малюнком пальців можна прочитати літери імені Ісуса: І, С, Х, С. Також цією рукою він вказує на розгорнуту книгу, слова якої говорять про Ісуса як Учителя, Проповідника найвищих істин: «Азь есмь свѣтъ миру, ходяи по мнѣ не имать ходити въ тмѣ, но имать свѣтъ животный. Аще азь свѣдѣтелствую о себѣ. Истинно есть свѣдѣтельство мое». На краях ікони розміщено дванадцять апостолів Христових. Вони свідчать про Його світлоносне вчення, зафіксоване в письменах, які тримають у руках.

Півпостаті Богородиці та Йоана Хрестителя подано у верхніх кутах, вище голови Вседержителя. Разом з Ісусом вони творять Триморфон, тобто основу іконописного ряду «Моління» (гр. *Deicis*, або *Deisus*). За традицією, в молінні Христа як Справедливого Суддю представляють у Судний день із книгою в руках. Богородиця і Предтеча як найсвятіші серед людей вимолюють у Спасителя прощення людських гріхів, про що говорять їх повернуті постаті та молитовно здійснені руки.

Поєднання в одній іконі кількох богословських сюжетів вказує на давність її традиції. Одним з візантійських її прототипів можна вважати мозаїчний образ першої половини XII століття «Христос Милостивий». Отже, наші митці були добре знайомі з давніми зразками, тобто освіченими на той час людьми.

Відомий мистецтвознавець Володимир Овсійчук відзначив, що Річицький образ Вседержителя «належить до тих унікалів, які не мають безпосередніх аналогій, як більшість прославлених ікон в українському мистецтві». Щасливою подією в нашому духовному і культурному житті стало виявлення ще однієї ікони цього ж майстра – чудотворного образу Тростянецької Богородиці Одігітрії. Воно укріпило наше переконання, що ці твори малювалися на Волині місцевим талановитим іконописцем.

Лариса ОБУХОВИЧ,
художник-реставратор Музею волинської ікони

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2, 3

Зокрема, наш владика долучився до відправи Божественної Літургії у кафедральному соборі Успіння Пресвятої Богородиці, що в Полтаві, де проходили молоді літа святого. Торжество очолив Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет.

Пізніше в Палаці дозвілля «Листопад» відбулася презентація фільму «Сучасники: Паїсій Величковський», вручення премії імені преподобного та концерт духовної музики.

У Луцькому районному деканаті

Парафія Архістратига Михаїла в с. Грка Полонка Луцького районного деканату збирала зимовий одяг, продукти, а також дитячі листи бійцям на Схід. Про це повідомили у прес-службі «Автомайдану України».

Декан і настоятель громади протоієрей Володимир Присяжнюк розповів, що вони не вперше таким чином допомагають армії. І не тільки ця парафія, а й усе згадане благочиння вельми активно у підмозі нашому війську.

Цього разу до збору речей долучилися й школярі, виконали малюнки для воїнів. «Усе, що діти мали, приносили протягом тижня. Я думаю, що саме така підтримка важлива. І дуже хвилююся, щоб ті листи й дитячі малюнки знайшли адресатів», – каже місцева вчителька Ірина Семенюк.

Активіст «Автомайдану України» Сергій Деркач від імені організації висловив подяку всім парафіянам, які допомагають військовим.

6 грудня священник Юрій Крохмаль-Брилівський благословив воїнів Добровольчого

українського корпусу (ДУК) перед відправленням на Схід нашої країни.

У приміщенні Волинського обласного координаційного центру допомоги бійцям АТО капелан обласної дитячої клінічної лікарні й настоятель парафії Вознесіння Господнього в селищі Рокині відслужив для військовиків молебень і побажав їм швидкого повернення додому здоровими духовно й фізично.

4–7 грудня настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Маяки (Княгинінок) Луцького районного деканату протоієрей Михайло Бучак, знову перебуваючи в зоні АТО, охрестив одного з бійців добровольчого батальйону «Айдар». Хрещеними батьками Дмитра стали старшина цього військового формування та жителька м. Щастя Луганської області. Подія показує, що в екстремальних умовах доросла людина зі сформованим світоглядом повертається лицем до Бога.

Священик подбав не тільки про духовну опіку. Разом із помічниками доставив айдарівцям автомобіль УАЗ, пожертвований сім'єю Войтюків із с. Зміїнець, та іншу матеріальну допомогу.

А 17 грудня о. Михайло за благословінням митрополита Луцького і Волинського Михаїла разом із помічниками доставив айдарівцям Божественну Літургію в тимчасовому храмі Архістратига Михаїла, у Щасті. Молилися, приступали до Сповіді й Причастя бійці добровольчого батальйону «Айдар».

Спільно з солдатами душпастир відвідав дитячий садок «Росинка». Вони привітали малюків зі святом Миколая Чудотворця та вручили солодкі подарунки й іграшки, а ті віддячили їм концертом. Потому провідали родини загиблих воїнів у Старобешівському районі Луганщини.

До речі, священнослужитель приїхав до «Айдару» з харчовою допомогою, яку збрали на його парафії, провівши акцію «Зготуй обід солдатам». Протягом поїздки його супроводжували: заступник командира роти батальйону Олег Твердохліб, член координаційної ради допомоги учасникам АТО Руслан Галяс та парафіянин-жертводавець бізнесмен Ігор Валянський.

До небесної Заступниці

Священнослужителі та миряни у деканатах епархії долучилися до загальноукраїнської молитви за нашу Вітчизну, за зупинення нашествия чужинців із читанням акафіста Покрови Божої Матері. **30 листопада**, в неділю, о 14 годині за покликом Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета такі богослужіння відбулися на площах, у храмах усієї країни.

Зокрема, в кафедральному соборі Святої Трійці обласного центру відправу очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл. Перед іконою «Луцька Покрова» молилися також єпископ Володимир-Волинський Матфей, декан собору протоієрей Микола Нецькар, інше духовенство, численні вірні.

У Києві

Митрополит Михаїл та єпископ Матфей взяли участь у святкових Богослужіннях в столичному кафедральному соборі Рівноапостольного великого князя Володимира: **22 жовтня** – з нагоди 19-ї річниці інтронізації Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета, **14 грудня** – відзначаючи день тезоіменитства Святого, а **17 грудня** – з нагоди свята великомучениці Варвари й архієрейської висвяти ігумена Фотія (Давиденка) на єпископа Запорізького і Мелітопольського.

В академії

27 листопада проректор з науково-дослідницької роботи священник Ярослав Черенюк та інші викладачі Волинської православної богословської академії (ВПБА) взяли участь у всеукраїнській науково-практичній конференції «Українське Православ'я в контексті вітчизняної історії та суспільних трансформацій» у Тернополі. Про це повідомляє сайт *Vpba.org*.

Захід було присвячено пам'яті митрополитів УАПЦ Василя Липківського – з нагоди 150-ліття народження та УПЦ КП Йоана (Боднарчука) – до 20-річчя з дня загибелі. Оскільки владика Йоан очолював волинську кафедру, то ВПБА стала співорганізатором конференції. Волинські богослови представили свої статті та виступили перед поважним зібранням.

5 грудня студенти вкотре відгукнулися на заклики волонтерів та долучились до виготовлення маскувальної сітки, цього разу білої, на зиму.

Як зазначає сайт *Vpba.org*, академісти поєднують роботу з молитвою та сподіваються, що їхня праця допоможе рятувати життя українських військових у зоні АТО.

11 грудня студенти ВПБА відвідали поранених воїнів у Луцькому військовому госпіталі.

Vpba.org повідомляє: вихованці церковного навчального закладу, зокрема чоловічий та жіночий хори, прийшли, щоб духовно підтримати хлопців, привітати зі святами, показати бійцям, що про них не забувають. Це також певний досвід соціальної роботи майбутнього душпастиря.

Зустріч організував координатор епархії з надання допомоги учасникам АТО ієромонах

Продовження на с. 6

СВЯТИНІ ВОЛИНІ

Так визначив Господь

4 грудня, на Введення в храм Пресвятої Богородиці, у церкві с. Печиховсти Горохівського деканату вперше відслужено україномовну Боже-ственну Літургію архієрейським чином. Це перший престольний празник громади у лоні Київського Патріархату, куди вона нещодавно перейшла з Московського. Відправу очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл.

У проповіді він зазначив, що незвичайним, винятковим було свого часу введення до Єрусалимського храму трілітньої дівчинки. Адже Діва Марія – вибрана Всевишнім для приведення у світ Спасителя, тож мала пройти багаторічне виховання у святині. За аналогією, храм цього села, старий, намолений, теж довго чекав сьогоднішньої події. Бо, підкреслив архієрей, «на Небесах давно вже все визначено, тож нам тут, на землі тільки треба сприймати промисел Божий, який діє нам во благо... Тож тепер тут ви молитесь рідною мовою за рідний народ, Батьківщину, спасіння душі, перемогу над загарбниками».

Високопреосвященний при цьому нагадав парафіянам значення слова «релігія». Воно походить від латинських «ге» – *відновлення* і «лігері» – *зв'язок*, тобто позначає відновлення втраченого після гріхопадіння в Раю зв'язку між людиною і Богом, людством і Творцем та єднання всіх, хто вірить у Нього. Саме для цього ми й гуртуємось у Церкві, наголосив архієпископ.

На завершення Служби митрополит вручив благословенні грамоти багатьом активістам церковного життя. Владика також відправив заупокійну літію на могилі священника Костянтина Лотоцького, який очолював парафію в 1862–1906 роках.

З архієреєм служили декан протоієрей Андрій Сидор, настоятель священник Михайло Кулинич, інші панотці благочиння, у тому числі з громади

с. Стрільче, яка так само нещодавно перейшла з УПЦ (МП) до Київського Патріархату. За Відправою висвячено на диякона випускника Волинської духовної семінарії Василя Зеленька.

Село Печиховсти згадується в наявних документах із 1508 року, хоч набагато старіше. Перший храм тут спалили татари; другий, зведений 1659 року, згорів під час грози. У 1708-му поміщиця Тереза Гулевич та громада спорудили нову, Введенську церкву. В 1931 році її, доволі ветху, за ієрейства Семена Кульчицького почали реставрувати. Збереглися царські врата XVIII століття. За понад 300-річну історію цей Божий дім ніколи не закривали.

Віктор ГРЕБЕНЮК. Світлина 3

Біля онкодиспансеру й хоспісу

8 грудня митрополит Михаїл відправив чин заснування храму й поставлення хреста на території обласного онкологічного диспансеру (вул. Тимірязєва, 1). Нову церкву будуватимуть на честь великомученика і цілителя Пантелеймона. Тут молитимуться не лише медперсонал і пацієнти цього закладу, але й сусідньої обласної лікарні «Хоспіс».

У богослужінні, зокрема, взяли участь міський декан протоієрей Михайло Онищук, капелан і настоятель парафії священник Ігор Яцюра, головні лікарі Орест Андрусенко й Володимир Бачинський.

Говорячи у проповіді про початок спорудження нової святині, владика нагадав слова із Псалтиря: «Камінь, що занедбали будівничі, став в основу (наріжним каменем). Від Господа це сталося, і дивне воно в очах наших» (Пс. 117:22–23). Те, що вчора здавалося неактуальним чи непотрібним, сьогодні є очевидною необхідністю та стає історичним фактом. Проте воно може бути дивне лише в наших очах, а не для Божого

провидіння. Бо ж, за словами високопреосвященного, храм буде для життя людини, для її блага і користі.

Архієпископ також зазначив, що душу не можна обмежувати у спілкуванні зі Всевишнім. І молитися, звичайно, треба не тільки тоді, коли важко захворів або зіткнувся з іншими серйозними проблемами. «Краще молитися, коли ти здоровий, коли ти повен сил, енергії, планів і приходиш до храму просити: "Господи, не попусти тяжким випробуванням..." Бігаєш – і в дев'яносто років ще не задихаєшся. Бо ж можна й у двадцять вже задихати мати», – підкреслив митрополит.

Духовенство нашої Церкви не один рік опікується цими закладами. У хоспісі, наприклад, діє каплиця, богослужіння з якої мають можливість слухати навіть важкохворі у палатах. А храм біля онкодиспансеру не тільки благотворно впливатиме на лікарів і пацієнтів. Пожвавиться духовне життя всього мікрорайону.

Протоієрей Віталій СОБКО
Світлина 1

Церква поруч

У с. Острівок Володимирського міського деканату (околиця Володимира-Волинського) освячено новозбудований храм Апостола Андрія Первозваного. **13 грудня** чин освяти і Боже-ственну Літургію тут очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл.

Досі тут не було ніякої молитовної споруди. Будівництво Божого дому тривало понад три роки.

У проповіді владика звернув увагу на зачинателів православної віри на наших землях: апостола Андрія та рівноапостольного князя Володимира Великого. Архієпископ наголосив на важливості церкви поруч, у своєму селі.

Після Відправи митрополит вручив

благословенну грамоту всій громаді, від імені якої нагороду отримав староста Богдан Щурук.

Із високопреосвященним служили протоієрей: міський декан Юрій Пилипець, районний – Євген Шевчук, настоятель парафії Сергій Кібаш, а також інше місцеве духовенство.

Орест ВЛАСЮК
Світлина 4

Волонтери Миколая

19 грудня митрополит Михаїл освятив новий престол у храмі Святителя Миколая Чудотворця в обласному центрі, очолив у ньому Літургію з нагоди 20-го престольного свята цієї парафії.

У проповіді архієпископ зауважив: «Сьогоднішній празник особливий ідеєю – це добродійність, прояв милосердя». Він розтлумачив суть милосердя: стан душі, співчутливість і відчуття себе на місці людини, яка потребує; це бачення в людині, яка потребує, Самого Ісуса Христа.

«Сьогодні як ніколи видно помічників святого Миколая: те, що ви робите нашим воякам на Сході, ваші волонтерські, благодійні пожертви й інші різноманітні пожертви, що ми складаємо, – оце і є прояв милосердя, спадковість дій святого Миколая. Але якщо ми це чинимо з любові!» – таку думку висловив митрополит щодо сучасного доброчинства.

Перед цим відбувся виступ парафіяльної недільної школи «Ангелятко»: діти співали пісень про угодника, розповідали вірші, отримали подарунки.

Із владикою служили протоієрей: канцлер єпархії Микола Цап, луцький міський декан Михайло Онищук, настоятель парафії Микола Гой, а також інші душпастирі міста й району.

Орест ВЛАСЮК
Світлина 2

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2-4

Димитрій (Франків) за сприяння жіночої сотні «Самооборони Майдану Волині».

Військовослужбовці залишилися дуже задволені та просили провідувати їх і надалі.

Запорука – благочестя

1 грудня представники єпархії взяли участь в акції «Свічкова хода», яка відбулася в Луцьку з нагоди Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом.

На запрошення обласної організації Товариства Червоного Хреста України та з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла в заході взяли участь віце-канцлер і старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкорвайний та студенти Волинської православної богословської академії.

Під час акції на Театральному майдані о. Олександр підкреслив, що запорукою здорового життя є благочестя. Найкраще оберігає від СНІДу святість Шлюб. Поза ним інтимного життя не можна допускати. Принагідно о. Олександр звернув увагу організаторів та учасників на Різдвяний піст, що розпочався цими днями. У цей важливий період навіть на таких корисних заходах не має лунати розважальна музика.

У Шацькому деканаті

1 грудня в парафію Архістратига Михаїла райцентру прибула ікона великомучениці Варвари з часткою мощей. Святиню привезли зі Свято-Пантелеймонівського храму, що в Люблинці.

Божественну Літургію, на якій, зокрема, помолитися за українських воїнів в АТО, й акафіст великомучениці відправили викладач ВПБА священник Станіслав Беспалов, люблинський душпастир ієрей Матвій Олійник і настоятель громади священник Роман Скірак.

«Сьогодні ваша парафія обрала непростий шлях: усупереч різних обставин будують величний храм і тим закликає до єдності й порозуміння всю місцеву громаду. Зводячи Божий дім, засвідчує щире любов до Господа і Церкви й цим пришвидшує об'єднання православних в Україні», – зазначив у слові о. Станіслав.

У Ківерецькому деканаті

6 грудня декан протоієрей Іван Семенюк з благословіння митрополита Михаїла взяв участь у благодійному концерті «Поспішаймо творити добро», який влаштувала громадська організація «Соняшник».

Захід проходив у місцевому будинку культури на підтримку дітей-інвалідів, які проживають на Ківереччині, та сімей військовослужбовців району, котрі проходили службу в зоні АТО, отримали поранення і перебувають у реабілітаційних центрах України. Виступили творчі колективи, проведено збір коштів.

Священик поблагословив захід і виголосив слово, в якому зазначив: у нинішніх складних умовах такі дійства особливо важливі.

13 грудня єпископ Володимир-Волинський Матфей із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла очолив Божественну Літургію в храмі Апостола Андрія Первозваного с. Дерно з нагоди престольного празника.

Як повідомив інформаційній службі єпархії протоієрей Сергій Ледвок, у проповіді вікарій розповів про зв'язок св. Андрія з Українською Церквою, пояснив причину його шанування на наших землях.

З преосвященним служили протоієрей: місцевий декан Іван Семенюк, настоятель парафії священник Валерій Чернюк, а також інше духовенство – місцеве та з Рівенщини.

Деякі жертводавцям вручено благословенні митрополичі грамоти.

21 грудня єпископ Матфей освятив нижній храм церкви Великомучениці Варвари с. Небіжка та очолив у ньому Божественну Літургію. Із вікарієм правили настоятель парафії священник Роман Мойсей та інші місцеві панотці.

Вшанували угодницю

7 грудня, в день великомучениці Катерини, митрополит Михаїл очолив Богослужіння в однієї з церкв обласного центру з нагоди престольного свята.

Першу Літургію владика відправив у Катеринівському храмі жіночого монастиря Святого Василя Великого, що поруч із

ПАЛОМНИЦТВА

ПРОЩА ДО СВЯТОГО КИЄВА

110 волинян на богомиллі в столиці. Вони молилися перед чудотворною іконою «Скоропослушниця» у Володимирському соборі. 22 листопада – день її вшанування. Образ налічує тисячоліття. А диво трапилося 9 листопада (за старим стилем) 1664 року в монастирі Дохіар. Після покаяння і ревної молитви біля ікони знову став бачити осліплений монах Нил. Зір чернець утратив, бо не послухав голосу Богородиці, яка наказувала не закопчувати її святой образ. Нил просив у Заступниці Небесної зцілення й не відходив від ікони, поки знову не почув її голос: «Твою молитву почуто, ти прощений, і зір знову дається твоїм очам. Скажи ж і всій братії, що Я – покров, промисел і захист їхньої обители, присвяченої архангелам. Нехай вони і всі православні християни звертаються до Мене зі своїми потребами, і Я не залишу нікого не почувити:

усім тим, що з благоговінням до Мене прибігають, буду Заступницею, і молитви всіх будуть виконані Сином і Богом Моїм заради Мого клопотання перед Ним. Відтепер ця ікона Моя буде називатися «Скоропослушниця», тому що швидко милість буду являти всім тим, хто приходить до неї, і скоро буду слухати їхні прохання».

Володимирський собор святой образ «Скоропослушниця» отримав завдяки меценатові Андрію Мацолі. За його сприяння ікону написали афонські монахи. Торік образ привезли в Київ. Відтоді щороку 22 листопада в храмі після Літургії будуть відправляти акафіст до цього чудотворного образу. Усі служби очолив Патріарх Філарет. В інтерв'ю, яке Святійший дав після того, зазначив, що нині молитви до ікони «Скоропослушниця» особливо важливі й актуальні. Адже ми просимо в Неї миру і сподіваємося, що Пресвята Марія почує нас і допоможе якнайшвидше

кафедральним собором Святої Трійці, розділивши духовну радість намісниці обители ігумені Анастасії (Заруденець) із сестрами. З високопреосвященним служили клірик чернечої церкви священник Роман Вонсіцький, духовенство Миколаївського чоловічого монастиря, що в с. Жидичин на Ківереччині.

Після цього митрополит очолив празник у храмі по вул. Ветеранів, 1а, поблизу міської клінічної лікарні. Тут було освячено наріжний камінь новобудованої церкви (поки що громада молилася в тимчасовому приміщенні) та закладено у фундамент капсулу з актом спорудження. За чином освяти та Службою Божою з владикою правили настоятель парафії протоієрей Юрій Близнюк і міське духовенство.

Вручено декілька благословенних грамот активним парафіянам.

Треба виправлятися

Представники Церков, обласної влади та освіти б'ють на сполох: у волинських школах скорочується кількість дітей, охоплених викладанням курсів духовно-морального спрямування. За даними обласного управління освіти і науки ОДА, основи християнської етики вивчають лише близько 54% учнів 1–4 класів і трохи більше 61% 5–6-х. Ще невтішніша статистика в 7–11 класах.

Як принаймні зупинити негативну тенденцію? На це питання намагалася знайти відповідь координаційна робоча група Волинської ради Церков та освітян, яка збиралася в приміщенні обласної організації «Християнський рух за життя». Київський Патріархат у дискусії представляв голова інформаційно-видавничого центру єпархії протоієрей Віталій Собко.

На думку священика, причиною згортання є насамперед недостатня робота в цьому напрямку керівництва освітян різних рівнів. Мабуть, не розуміючи важливості й усебічної користі цих предметів, у багатьох школах не

припинити в Україні кровопролиття, здолати волю, визволитись від чужинців і дарувати нашому народові спокій, розквіт і злагоду. Молилися про це прочани з різних куточків України.

– Ви самі бачили, яка служба була. Вразила всіх. Ікона чудотворна – особливо. Емоцій вистачить на рік. Молитва до Бога не тільки скріплює

у вірі, а й дає надію на майбутнє. І в нинішній складний час це особливо необхідно людям, – зазначила Жанна Чигринюк.

Наталія Гладіч поїхала на прощу зі своїм 16-річним сином. Саме в день його народження.

– Я дуже хотіла, щоб Матінка Божа була його Охоронителькою, Покровителькою і допомагала йому. А взагалі паломницькі поїздки зміцнюють.

– У скрутні часи кожен звертається до Бога, розуміє сутність своєї душі й буде прагнути іти до вищого, – каже Олег Гладіч.

– У церкві – благодать, забуваєш усі болі, турботи, про політику, – зазначає Віра Новозванська, яка приїхала із внучкою.

– Людина коли виходить із церкви, зовсім поіншому дивиться на цей світ і очищується після цього, – каже студент ВПБА Павло Михальчук.

Волинські прочани також молилися й подавали записки за здоров'я своє і рідних, за спокій спочилих у Феодосіївському й Михайлівському монастирях, у Києво-Печерській лаврі й у Венденській обителі. Також побували на вулиці Інститутській та на майдані Незалежності, де помолитися по загиблих Героях «Небесної сотні», а біля пам'ятника жертвам голодомору на Михайлівській площі хрестом виклали лампадки.

Андрій ГНАТЮК

Світлина з сайту Cerkva.info

й Турійського благочин'я; здачі в лютому священиками деканатів річних звітів; майбутньої вступної кампанії до ВПБА.

10 грудня владика Михаїл взяв участь в урочистому вечорі з нагоди 75-річчя Луцького педагогічного коледжу. Високопреосвященний привітав педколектив і студентів з ювілеєм та вручив нагороду: орден Архістратига Михаїла – директорів Петру Бойчучкові, благословенні грамоти – ряду викладачів.

18 грудня капелан Луцької міської клінічної лікарні протоієрей Юрій Близнюк взяв участь у відкритті й освященні відремонтованого відділення анестезіології та реанімації. Окрім душпастиря, на заході був міський голова Микола Романюк, начальник управління охорони здоров'я Луцької міськради Федір Кошель, завідувач відділення Ярослав Семицький, персонал медзакладу.

Слушна думка, чи не так?

Для вчителів історії, що проходять курси підвищення кваліфікації, та викладачів Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти відправили акафіст Богородиці – Нерушимій Стіні, який має не лише духовне, а й військово-патріотичне спрямування.

Богослужіння очолив інспектор і викладач Волинської православної богословської академії ієромонах Іларіон (Зборовський) **9 грудня** у храмі Великомучениці Катерини луцького жіночого монастиря Святого Василя Великого.

Потому відбулася зустріч з автором акафіста – літредактором інформаційно-видавничого центру єпархії та журналу «Педагогічний пошук» цього інституту Віктором Гребенюком, членом Спілки християнських письменників України. Він та кандидат історичних наук Мар'яна Миць розповіли про культурно-релігійний контекст знаменитої ікони в київському соборі Святої Софії – Оранти («Нерушимій Стіні»). Питання покращення патріотичного виховання школярів нині особливо на часі. Тож ця форма роботи з педагогами може тривати й надалі.

Літератор висловив надію, що знаменитий образ стане згодом шануватися на Русі-Україні не менше, ніж Ченстоховський (Бельзкий) у поляків чи Казанський у росіян, тобто буде символом нашої духовної й національної єдності.

У Рожищанському деканаті

12 грудня, перед Днем вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, який відзначається 14 грудня, декан протоієрей Василь Шняк перед пам'ятним знаком у райцентрі відслужив заупокійну літію по загиблих.

У душпастирському слові о. Василь відзначив, що «ліквідатори, безумовно, є героями, адже – без перебільшення – рятували планету від наслідків вибуху на АЕС, і ми повинні віддавати їм належну шану».

На акції були присутні міський голова В'ячеслав Поліщук, представники районної влади, свідки аварії та учасники її ліквідації, громадськість.

У Маневіцькому деканаті

10–13 грудня декан протоієрей Андрій Закидальський разом із протоієреєм Михайлом Мельничуком і мирянами перебував у зоні АТО, в розташуваннях 24-ї бригади. Це, зокрема, м. Лисичанськ та деякі місця, де рідко бувають волонтери, як, наприклад, с. Тошківка. Вони, зокрема, передали матеріальну допомогу: «буржуйки», теплі речі, рації та інше. Підтримували і духовно: душпастирі служили молебні, сповідали бійців, проводили з ними бесіди на релігійні теми.

Вічна пам'ять герою

14 грудня у кафедральному соборі Святої Трійці відправили чин похорону Ігоря Сливки – бійця добровольчого полку «Азов», який загинув у зоні АТО. З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла богослужіння очолив декан протоієрей Микола Нецькар.

«Хай ця молитва, яку ми сьогодні творимо за упокій новопреставленого Ігоря, буде пам'яттю, що воля не дається легко», – зауважив у слові над померлим о. Микола.

Після відправи відбулося громадське прощання з героєм на Театральному майдані. Його прийшли провести в останню путь: голова ОДА Володимир Гунчик, голова облради

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на с. 2-4, 6

Валентин Вітер, міський голова Микола Романюк, бойові побратими, рідні та близькі, чимало інших небайдужих.

Похоронили 37-річного Ігоря Сливку на кладовищі його рідного міста Горохова. Поховання провели декан протоієрей Андрій Сидор із місцевим духовенством. В останню дорогу героя провели його дружина, двоє синів, побратими, багатоворохівчан.

У Локачинському деканаті

16 грудня декан протоієрей Ігор Дружинець на запрошення головного редактора всеукраїнської газети «День» Лариси Івшіної взяв участь в обговоренні книг, виданих цим часописом. Захід відбувся в районній бібліотеці.

Священик, зокрема, висловився в обговоренні книги «Апокрифи Клари Гудзик». Він відзначив, що «День» ще з 90-х років об'єктивно пише про становлення і діяльність УПЦ КП. Тож душпастир висловив надію на подальше правдиве висвітлення об'єднаної процесу в українському Православ'ї. Книга Клари Гудзик, яка багато літ спеціалізувалась на релігійній тематиці, – це збірка її дописів, що вийшли на сторінках газети «День».

У кафедральному соборі

16 грудня від парафіян нижнього Преображенського храму луцького кафедрального собору Святої Трійці відправлено вже третій гуманітарний вантаж у зону АТО. Цього разу допомога склала понад тону.

Організатор збору продуктів і одягу та доставки на Схід – військовий капелан нашої єпархії священник Олександр Вронський. У нижньому храмі собору щосереді і щоп'ятниці він править молебні за воїнів та Україну. А миряни зносять те, що можуть пожертвувати для наших захисників.

Одна з парафіянок, наприклад, «постійно в'яже теплі шарпетки для солдатів та щотижня приносить до церкви по декілька теплих речей власного виготовлення», – розповів капелан.

Хто Миколая любить...

У деканатах єпархії відбулося багато заходів до дня святиителя Миколая Чудотворця.

19 грудня митрополит Луцький і Волинський Михаїл взяв участь у традиційному засвіченні головної новорічної ялинки нашого краю. Високопреосвященний, вітаючи лучан із днем пам'яті угодника, відзначив та поставив за приклад сучасних «помічників святого Миколая» – волонтерів, які допомагають українським воїнам на Сході країни. Колядками та піснями про

чудотворця вітав присутніх архиєрейський хор «Оранта» (керівник Василь Мойсіюк).

Цього дня локачинський декан протоієрей Ігор Дружинець долучився до дійства в місцевому районному будинку культури. Він привітав присутніх зі святом, передав благословіння від владики Михаїла, вручив дітям подарунки (триста книжечок-розмальовок) та побажав щирої молитви і послуху до батьків, стати гідними християнами, синами і дочками України.

Парафіян володимирського кафедрального собору Різдва Христового крім учнів недільної школи при ньому прийшли привітати вихованці місцевого ліцею. Всі діти отримали солодкі гостинці.

14-16 грудня помічник володимирського районного декана та голова благодійного фонду «Матері Божої Неустанної помочі» протоієрей Микола Гінайло разом із представниками володимир-волинської міської та районної влади побували в сім'ях загиблих учасників АТО. Метою відвідин була духовна підтримка, розрада, вручення дарунків дітям перед днем святого Миколая. Загалом доброчинці провідали 12 дітей із дев'яти сімей.

А 18 грудня цей душпастир вітав та вручав подарунки дітям з обмеженими можливостями в місцевому культурно-мистецькому центрі під

час свята «Небесні гостинці святого Миколая». Відбулось і театралізоване дійство, яке влаштували вихованці Центру позашкільної освіти.

19 грудня о. Микола привітав інших неповносправних дітей, свято яким влаштувала громадська організація соціального захисту та реабілітації дітей-інвалідів «Берег надії».

Рожищанський декан протоієрей Василь Шняк привітав дітей із місцевого притулку

18 грудня. Священик розповів чадам про історію свята, про цього праведника. Відтак поблагословив дітей і разом із представницями місцевого осередку «Союзу українців» подарував іконки святиителя із солодкими гостинцями.

Цього ж дня відділ організації благодійності та соціального служіння єпархії (завідувач Валерія Лесюк) провів щорічну доброточну акцію «Подаруй мрію!». Її мета – здійснення бажань дітей, які лікуються в онкогематологічному центрі обласної дитячої лікарні. Завдяки благодійникам вони отримали дарунки, про які мріяли.

Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті pravoslavia.volyn.ua

ОГОЛОШЕННЯ

Старт великої праці

Інформаційно-видавничий центр єпархії розпочав підготовку видання історико-краєзнавчого альбому «Волинська єпархія Київського Патріархату». Книга представить минуле та сьогодення нашої Церкви у краї, аж до найменшої парафії.

2 грудня митрополит Луцький і Волинський Михаїл підписав указ (№ 83), яким благословив початок копіїткої видавничої роботи. Сформовано редакційну раду, у її складі під головуванням владики працюватимуть: канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, голова інформаційно-видавничого центру протоієрей Віталій Собко, проректор з науково-дослідницької роботи

Волинської православної богословської академії священник Ярослав Черенюк, завідувач кафедри гуманітарних дисциплін ВПБА Ігор Сацук і завідувач видавничого відділу єпархії «Ключі» Дмитро Головенко.

Залучатимуться до роботи й працівники інших підрозділів духовної консисторії, декани, настоятелі парафій, намісники монастирів.

Найближчим часом буде завершено підготовку концепції видання, яку на першому засіданні розгляне редакційна рада.

З пропозиціями щодо роботи над книгою можна звертатися до інформаційної служби єпархії.

ОФІЦІЙНО

Священника Романа

Вонсіцького відрховано з кліру нижнього Преображенського храму луцького кафедрального собору Святої Трійці, а священника Євгена Маласпіню та протоієрея Миколу Шутяка – зараховано (укази № 81 від 24 листопада, № 82 від 2 грудня, № 87 від 18 грудня 2014 р.).

Протоієрея Миколу Коновалова зараховано в клір парафії Великомученика Димитрія Солунського в с. Самійличі Шацького дек. (№ 84 від 9 грудня).

Протоієрея Михайла Цвинкилевича призначено настоятелем парафії Преподобної Євфросинії Полоцької в Шацьку (№ 85 від 9 грудня).

Протоієрея Миколу Гінайла звільнено від обов'язків помічника володимирського районного декана й настоятеля парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. П'ятидні Володимирського райдека. та призначено настоятелем каплиці Вифлеємських немовлят-мучеників у Володимирі-Волинському (№ 88, 90, 91 від 18 грудня).

Священника Олександра Маїла призначено настоятелем парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. П'ятидні Володимирського райдека. (№ 89 від 18 грудня).

ЕПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

4 лютого

День висвяти: 20 років тому, 1995-го, – протоієрей Василь Шняк, рожищанський декан, настоятель парафії Різдва Пресвятої Богородиці в Рожищі.

12 лютого

День освяти храму: 25 років тому, 1990-го, – церква Святителя Василя Великого в с. Боголюби Луцького районного дек.

14 лютого

День освяти храму: 5 років тому, 2010-го, – церква Різдва Пресвятої Богородиці в с. Ружин Турійського дек.

15 лютого

День висвяти: 20 років тому, 1995-го, – протоієрей Василь Лунько, настоятель парафії Воздвиження хреста Господнього в с. Вільхівка Горохівського дек.; 15 років тому, 2000-го, – протоієрей Юрій Устимчук, любешівський декан, настоятель парафії Вознесіння Господнього в Любешові; 10 років тому, 2005-го, – священник Михайло Савка, настоятель парафії Великомучениці Параскеви-П'ятниці в с. Котів Ківерецького дек.

20 лютого

День висвяти: 15 років тому, 2000-го, – протоієрей Юрій Хлопецький, настоятель парафії

Архистратига Михаїла в с. Одереди Луцького райдека.

22 лютого

День народження: 50 років тому, 1965-го, – протоієрей Богдан Старовський, настоятель парафії Великомучениці Тетяни в Колежжі технології і бізнесу Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки.

23 лютого

День народження: 40 років тому, 1975-го, – диякон Віктор Грицай, клірик нижнього Преображенського храму кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку.

27 лютого

День висвяти: 15 років тому, 2000-го, – священник Сергій Мельничук, настоятель парафії Мучениць Віри, Надії, Любові і матері їх Софії в с. Трубики Іваничівського дек.

28 лютого

День народження: 85 років тому, 1930-го, – схимонахія Єва (Кирилюк), насельниця монастиря Святителя Василя Великого в Луцьку.

Щирoserдечно вітаємо вас із ювілеями, боголюб'язні отці, брати й сестри! Хай Бог благословляє усіх вас на многії і благії літа!

ПАЛОМНИЦТВА

11 січня – до святинь Володимира-Волинського: собор і монастир Різдва Христового – Юріївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимнівський монастир. Виїзд о 7.00. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 100 грн.

18-19 січня – до джерела Праведної Анни. Виїзд 18 січня о 20.30. Повернення 19 січня о 3.00. Вартість поїздки 100 грн.

23 січня – до святинь Києва з нагоди дня народження Патріарха Філарета: Печерська лавра – Феодосіївський, Введенський, Видубицький, Іонівський, Михайлівський Золотоверхий

монастир – Андріївська церква – Володимирський собор (Літургія) – Волинська ікона Богоматері (Національний художній музей України). Виїзд 22 січня о 23.30. Повернення – 23 січня о 23.30. Вартість поїздки 300 грн.

2-9 березня – до Святої Землі (проща «Дорогою Ісуса Христа»). Проводиться з благословіння Патріарха Філарета): Хайфа – долина Армагеддон – Назарет – Кана Галілейська – гора Фавор – біблійна Галілея – Ярденіт – гора Сіон – Ейн-Карем – Вифлеєм – Єрусалим – Віфанія – Юдейська пустеля – Єрихон – Мертва

море – Лідда – Кумран. Зголошуватися не пізніше ніж за три тижні.

27 квітня – 3 травня – до святинь Грузії: Тбілісі – Мцхета – Сігнахі – Бодбе – Телаві – Ахалціхе – Боржомі. Зголошуватися до 1 квітня.

Реєстрація не пізніше як за день до початку прощі (якщо не зазначено інше). Виїзд на всі богомілля – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі єпархії «Україна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77, (050) 812-09-79.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближньому або в бібліотеку

СЛОВО КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ – НА ВОЛИНІ

ЧИТАЙТЕ

Газета «Волинські єпархіальні відомості»: запитуйте у храмах, кіосках, передплачуйте на пошту (виходить раз на місяць). Звертатись: (0332) 72-21-82, hazeta.yuev@gmail.com
Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМУ, біля обласної юнацької бібліотеки).

Розпорядок роботи: будні – 9.30-19 год; свята, суботи й неділі – 10-17 год.
Звертатись: (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97, kljuchi@ukr.net

ДИВІТЬСЯ

Відеоканали в інтернеті: Youtube.com/PravoslaviaVolyni; Youtube.com/social1970
Передача «Що каже священник» на обласному державному телебаченні (виходить раз на місяць – слідує за телепрограмою). Звертатись: (0332) 72-21-82, telesobor@gmail.com

СЛУХАЙТЕ

Передача «Благо»: неділя, 7.30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).
Звертатись: (095) 126-40-77, blaho@ukr.net

ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ

Сайт Pravoslavia.volyn.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передруки.

ВОЛИНСЬКІ
ЕПАРХІАЛЬНІ
ВІДОМОСТІ

За єдину Помічну Українську Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату

Свідцтво про державну реєстрацію: ВП № 219 від 03.08.2004 р.
Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату (Волинська духовна консисторія)

Друк – ПрАТ «Волинська обласна друкарня» (Луцьк, просп. Волі, 27). Тел. (0332) 24-25-07. Зам. 5596. Наклад 3300 пр.
Передплатний індекс 91241

Редакція

Віталій КЛИМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Андрій ГНАТЮК, Олександр БІЛЬЧУК (верстка, «НІЦІАЛ»)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилаюся на нього обов'язково.
Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім.
Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРИЇ

43025 Луцьк, Градний увіз, 1. Volynkonsistoria@ukr.net.
Час роботи: понеділок-п'ятниця (крім святкових днів), 10.00-16.00.
Обідня перерва: 13.00-14.00

Керуючий єпархією

Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ.
Тел./факс (0332) 72-44-64

Канцелярія

Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Вице-канцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ.
Моб. (050) 956-70-00

Інформаційно-видавничий центр

Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії) – info@pravoslavia.volyn.ua
Сайт pravoslavia.volyn.ua – info@pravoslavia.volyn.ua
Прес-служба (співпраця зі ЗМІ) – pres-sluzhba@ukr.net
Газета «Волинські єпархіальні відомості» – hazeta.yuev@gmail.com

Телестудія «Собор» – гол. редактор Андрій ГНАТЮК. Telesobor@gmail.com

Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО.

Тел. (095) 126-40-77. blaho@ukr.net

Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО.

Тел. (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97. Kljuchi@ukr.net.

Капеланська служба

Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ

Інспектор з питань місійної діяльності – протоієрей Юрій БЛИЗНИК.

Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

Паломницький центр «Україна»

Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79

Відділ організації благодійності та соціального служіння

Завідувач Валерія ЛЕСЮК. Моб. (095) 037-67-00. Social-sluzhba@ukr.net

Склад-магазин ікон, риз, церковного начиння тощо

Директор Богдан ТИШКЕВИЧ. Луцьк, просп. Волі, 2. Моб. (066) 217-25-58

Розпорядок роботи: понеділок-п'ятниця – з 10 до 18 год, в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва від 13 до 14-ї.

ІНТЕРВ'Ю

«НАМ БУЛО ПОТРІБНЕ ЦЕ ПОТРЕСІННЯ...»

З інтерв'ю митрополита Луцького і Волинського Михаїла для сайту *Slovovolyni.com*

– Зараз активно ведуться розмови про об'єднання Церков і утворення єдиної Помісної. Наскільки близько сьогодні підійшли до цього?

– Ми говоримо про єднання [Православних Церков України], бо насправді нас нічого не розділяє. Віра у нас одна, єдині догмати, обряди, спільна історія. Так сталося, що змінені певні погляди на життя. Київський Патріархат стоїть на державницьких позиціях, а Московський – на імперських. І боротьба між нами: хто в Україні має керувати православними церквами – Москва чи Київ. Ми кажемо – Київ, і опираємося на апостольське право, а Московський Патріархат вважає, що повинні підпорядковуватися Москві, як це було за радянської влади. Отут у нас – боротьба. І ця боротьба з нашого боку вмотивована, бо є українська держава, у якій є Президент і, відповідно, в Церкві має бути Предстоятель, який вболіватиме за свій, український народ.

– А з Українською Автокефальною Православною Церквою яка боротьба?

– У процесі боротьби [з РПЦ] було багато розділень... Ті, хто на початку ратував за

незалежність українського Православ'я, «побігли» настільки далеко від Москви, що тепер їм вже важко вернутися до України. Бо сильний крен вліво породжує такий же крен вправо. Але саме середня путь, як кажуть у народі, – царська. Ми закликаємо усіх до єднання і не цураємося нікого. Коли є загроза зовнішнього ворога, це надзвичайно актуально.

– За ці роки в межах боротьби Церков було вилито багато бруду одне на одного, була навіть пролита кров. Бог простить. А люди?

– Опираємося ми на «Отче наш»: «Прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим». Якщо ми не навчимося прощати, то як ми можемо просити в Бога прощення? Треба навчитися прощати, не згадувати те, хто і кому щось колись казав. Бо в запалі протистоянь можна багато наговорити зайвого, і якщо ми будемо повертатися до цього, то протистояння ніколи не спинити. А якщо хочемо об'єднатися, то маємо забути образи.

– Станом на сьогодні маємо інформацію, що в Рівному почали домовлятися. (Від ред. ВЕВ:

невдовзі представники УПЦ МП і УГКЦ зняли свої підписи під меморандумом про возз'єднання). Чи був діалог на Волині?

– У нас діалогу на рівні єпископів не було, бо митрополит Нифонт зараз хворіє, і можливості з ним контактувати немає. А на рівні священників розмови ведуться – усе залежить від особистих переконань священнослужителів. Є райони, де панахида разом служать, відспівують загиблих в АТО. Щоправда, є й антагоністи, які один одного не визнають і в яких до військових протистоянь заледве не доходить. Я помітив одну тенденцію: чим південніше географічно, тим більш свідомі й патріотичні люди. Не знаю, чому так.

– Церква завжди стояла на захисті людського життя і миру. Та зараз ситуація змінилася. Де та межа, від якої Церква починає благословляти на те, аби брати до рук зброю?

– Є такий вислів: «Ненавидьте ворогів Божих, боріться з ворогами Вітчизни, але любіть ворогів своїх». Ми за мир, не за війну. Але це не мир, коли ти стоїш на колінах в неволі. Мир може бути лише у свободі, а не в ярмі.

Церква захищає свою державу, благословляючи своїх воїнів на перемогу. Для того, щоб перемогти ворога, щоб був мир і люди були вільними в цьому мирі...

У нас є досить активні священники, які закріплені за батальйонами. Збирають гуманітарну допомогу. Відповідно, такий настрої

перекинувся і на академію. Загальний патріотичний дух спонукає частину студентів піти [навчатися до неї] саме з метою в майбутньому стати капеланами. Більше того, реагуючи на такий запит суспільства, ми відкрили військову кафедру і спеціально готуємо капеланів.

– Зважаючи на Ваш військовий досвід, будете навчати молодь на цій кафедрі?

– Ні. Я вже давно служив. Військової справи мають навчати спеціалісти. А мій предмет – «Практичне керівництво для пастирів»...

Причина того, що відбувається на Сході, – це попущення Боже. Бо люди невіруючі. Коли є свобода і можливість ходити до храму, жити похристиянськи, люди не захотіли перебудуватися. І Господь через страждання навертає їх до любові – до Бога і до України. Нам було потрібне це потрясіння, щоб ми задумалися і почали змінюватися. Щоб навчилися цінувати життя, цінувати одне одного, цінувати мир.

Все у нас буде добре, і це не просто оптимізм – він наповнений підставами. Бо все, до чого нас підводить Бог, – тільки до кращого. Але признаний нам шлях маємо пройти до кінця. Достойно, з високо піднятою головою і нічого не боячись, тому що Бог – на нашому боці!

Розмовляв Костянтин ЯВОРСЬКИЙ

ТОЧКА ЗОРУ

«ДАЙТЕ, ДЯДЬКУ, П'ЯТАКА!..»

Славлення Христа чи копійчана халтура?

Факт народження Спасителя асоціюється у мене із закликком: «Славімо Його!». В цьому і є повноцінний смисл поклоніння кожного християнина, згідно зі Святим Письмом: «Все, що дише, нехай хвалить Господа» (Пс. 150:6).

Славити народження маленького Ісуса повинні всі студи, хто схилив голову перед Творцем і Його Сином. Православні, вірні традиціям, у різдвяних піснях прославляють знаменну подію та сповіщають про неї всім навкруги. Різдвяна пісня у виконанні гуртів від малого до великого несе у кожен дім радість і відчуття свята.

Здавалось, до простої істини «практикуючих» колядників нема чого додати, якби не досить прикрий факт: різдвяне «заробітчання». Особливо цим грішать дітлахи, що сприймають Різдво Христове і весь цикл зимових свят як можливість лише примножити власні статки. Вони не зовсім розуміють потребу святкового візиту в кожен дім із радісною новиною, яка повинна втішити й звеселити господарів, а не заглядати у їхню кишеню. У совітські часи зовсім не випадково у репертуар вітальників було вплетено колядку сумнівного змісту: «Коляда, коляда, колядниця, добра з медом паляниця, а без меду – не така: дайте, дядьку, п'ятака, а ви, тітко, гроші,

щоб були хороші!..». А де ж, даруйте, радісна новина про народження Месії? З чіткої легкої руки колядників перетворили на банальних заробітчан, що канючать по хатах «п'ятаки» на кишенькові потреби?

Можна впустити до хати і п'ять, і десять гуртів, але всі заспівають усе ті самі одну-дві найвідоміші колядки, та й то як-небудь. Де зірки, де костюми, де вертепні сценки?

Знаю хлопчаків, які торували далеченьку до рогу в інший район міста тільки через те, що добрий господар розраховувався... доларами. А скільки планів у юного покоління щодо наповнення власного гаманця за рахунок родичів для купівлі дорогих речей під час «живного» різдвяного свята! Притім використовують «бізнесмени» всі календарні приводи для збагачення: колядки, щедрівки, посівання... На другий (чи на десятий?) план відходить первозданність і затребуваність пісні, що славить Ісуса, Який прийшов у цей світ, аби постраждати за нас, даруючи всім дещо цінніше за п'ятаки, гривні чи долари...

Майже зникла така форма хазяйської вдячності колядникам як цукерки, печиво, горішки, бо замінена останнім часом на гроші. Саме про

них ідеться у примовках-вітаннях багатьох святкових ватаг, де згадується жартівливо не тільки рідна і «полегшена» гривня, а й долари та євро.

Прикро, але таке дитяче дійство відбувається при байдужості дорослих, які мали б усвідомити й передати дітям значимість і важли-

вість місії віншувальників, що прославляють Господа не за гроші заможного господаря, а, в першу чергу, за дари Господні: «Якщо ти робиш добро, знай, кому робиш, і буде подяка за твої благодіяння. Роби добро благочестивому, й одержиш нагороду, і якщо не від нього, то від Всевишнього» (Сир. 12:1-2).

Пригадую епізод із двома хлопцями-колядниками в напівголодні 90-ті роки. Вони співали напрочуд гарні та складні обрядові твори немов ангельськими голосами. Завершивши віншування і забачивши цікаві очі нашої трирічної донечки, вони притомом кинулись обдаровувати її цукерками та мандаринами, геть ігноруючи господарську «віддяку». На жаль, чогось подібного ми чекаємо ось уже понад двадцять літ, проте, як не прикро, «різдвяні янголи» більше не стукають у двері квартири.

Чого гріха таїти, є і серед дорослих прояви своєрідного розуміння святкових обрядів, коли сповна використовується можливість через віншування заробити у господаря чарку.

Поволеньки почали навіть забувати традиційне вітання: замість «Христос народився!» – Сла-

вімо Його! – кажемо: «Веселого Різдва!». Що ж тоді приносить веселість і радість, як не прославлення широго і приємного факту народження маленького Месії? Невже срібняки, легко зароблені з нагоди світлого празника Різдва Христового?..

Віталій КЛИМЧУК

РАДИМО ПРИДБАТИ

На рік новий

Епархіяльний видавничий відділ «Ключі» випустив настінний двосторонній церковний календар на 2015 рік. Як і раніше, він, зокрема, відображає особливо шановані на Волині свята й пам'ятні церковні дні.

На одній стороні календаря розміщено світліну, де в пасхальну ніч митрополит Луцький і Волинський Михаїл у кафедральному соборі Святої Трійці передає вірним благодатний вогонь,

привезений з Єрусалима. На другій стороні – храм Архістрати-га Михаїла в с. Промінь (Пілганів) Луцького районного деканату. У 2015-му відзначатимемо 130-річчя цієї церкви. Тут же й Пілганівська чудотворна ікона Божої Матері.

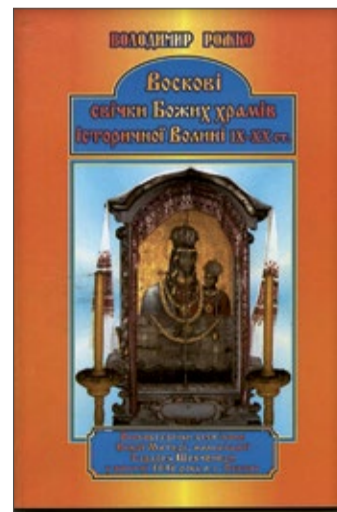
У виданні посприяв Центр хірургії ока Професора Загурського. Придбати церковний календар можна у книгарні-бібліотеці «Ключі» (Луцьк, просп. Волі, 2 – біля обласної юнацької бібліотеки), у храмах і монастирях епархії.

Минуле таке близьке

Невтомний трудівник на ниві сакрального волинезнавства кандидат церковно-історичних наук, викладач Волинської православної богословської академії Володимир Рожко порадував читачів двома новими книжками (до речі, тридцять четвертою і тридцять п'ятою у своєму доробкові).

У монографії «Воскові свічки Божих храмів історичної Волині IX–XX ст.» коротко викладено історію свічкаряства на Русі від язичницьких часів до наших днів, їхні види, форми, кольори, охарактеризовано осередки виробництва свічок у нашому краї. Розповідається про пристрої для відливання свічок та методи їх ручного суцання, характеризуються їх носії – свічники, панікадила, полікандила. До цього атрибуту християнської віри в минулі часи ставилися настільки серйозно, що у Волинській епархії діяв свічковий комітет, який контролював якість, асортимент і ціни.

У праці «Архієпископ Варлаам Шишацький: шлях до автокефалії» Володимир Євтухович виклав своє дослідження життя цього

владики, який намагався унезалежити Православну Церкву Білорусі й України під час наполеонівської кампанії 1812 року. Автор проводить нас дорогами його біографії, оповідає про місця, споруди, де молився, діяв, мріяв про автокефалію, а потім карався в ув'язненні цей видатний подвижник.

З питань придбання книг звертатись до автора за тел. 096-251-34-60.